

SNAŽNI OD POČETKA–
DAJMO IM KRILA

„Program za decu i porodicu SNAŽNI OD POČETKA – DAJMO IM KRILA”

IGRE ZA CELU PORODICU

The word "IGRE ZA CELU PORODICU" is written in a stylized, teal-colored font that curves upwards and to the right. Along this curve are several illustrations: a purple worm-like character with a small white head and arms playing soccer with a blue and red ball; a grey bird with a yellow crest; a small yellow sun with rays; a magnifying glass held by a brown hand; and a stack of three books with a small yellow character reading the top one.

Komplet sadrži 28 kartica sa igrami za decu, roditelje, bake, deke i druge članove porodice.

Igre podstiču učenje, istraživanje, stvaranje, druženje i zabavu. Odredite vreme za svakodnevno porodično druženje. Igrajte jednu ili više ponuđenih igara.

Kada iskoristite sve kartice, možete ih ponovo izvlačiti. Ponovite igre koje vam se dopadaju, izaberite neke koje niste probali i smisljavajte nove.

„Igre za celu porodicu“ deo su Programa za decu i porodicu SNAŽNI OD POČETKA-DAJMO IM KRILA. Program je kreirao CIP-Centar za interaktivnu pedagogiju uz podršku Early Childhood Program, Open Society Foundation – London.

Igre slovima i rečima

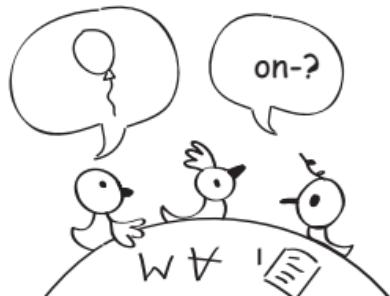
Deca prepoznaju slova, pokazuju ih na ambalaži, u časopisima, natpisima...

Pravite slova koja deca poznaju od testa, plastelina, grančica, kamenčića, oblikujte ih celim telom, nogama, rukama, prstima, crtajte štapićem po pesku...

Igrajte „Kaladont“. Jedan učesnik kaže reč, sledeći mora da kaže reč koja počinje sa poslednja dva slova reči koju je prethodni igrač rekao.

Igrajte „Na slovo na slovo“ – prvi igrač zamislil neki pojam (predmet, životinju, biljku...) i najavi na koje slovo počinje. Ostali igrači mu postavljaju pitanja na koja može da odgovori sa DA ili NE. Pobednik je igrač koji prvi pogodi zamišljeni predmet.

Jedan igrač odabere slovo, svaki igrač treba da kaže reč koja počinje na to slovo (predmet, biljka, životinja...).

Poređenje i merenje

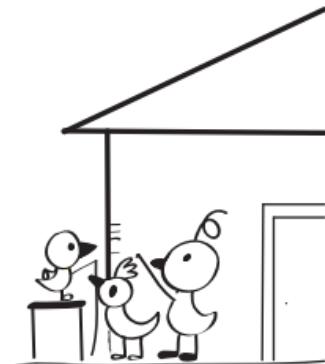
Merite i poredite dužinu, širinu i visinu slova, vrata, slikovnice i drugih predmeta koristeći metar, vunicu, prste... ili bilo koje druge raznovrsne „merne instrumente“.

Poredite visine članova porodice, dužine kosa, prstiju, stopala...

Isprobajte koji predmeti plivaju a koji tonu, koji se nakvase a koji ne kada se potope u vodu (drvo, metal, tkanina, sunđer, plastika...).

Upoređujte i merite koji su predmeti lakši a koji teži (rukom, na improvizованoj vagi od kesa vezanih na krajevima vešalice ili nekog štapa, na vagi).

Redajte vunicu, grančice ili neke druge predmete od najkraćeg do najdužeg.

Slikanje i crtanje

Crtajte na slobodnu ili zadatu temu (igračke, igre, priroda, situacije iz života, zamišljena bića, junaci iz bajki i crtanih filmova, junaci iz porodičnih priča i dogodovština).

Slikajte raznim predmetima umesto četkicama. Koristite sunđer, balon, tkaninu, grančice, listove, kamenčiće...

Nacrtajte zajednički crtež na velikom papiru.

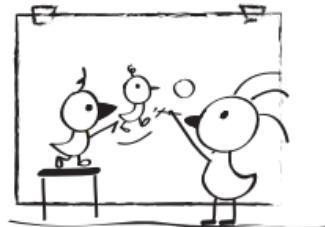
Slikajte tačkicama, crticama.

Sakupite kamenčiće raznih oblika, oslikajte ih.

Napravite izložbu crteža svih članova porodice. Razgovarajte o crtežima.

Crtajte na papiru ono što vam druga osoba crta prstom na leđima, dlanu i sl...

Crtajte prema opisu predmeta.

Slušanje muzike

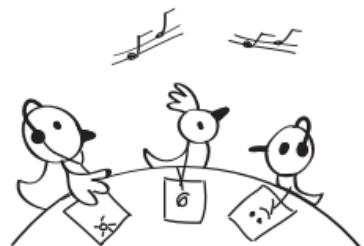
Razgovarajte o tome koju vrstu muzike volite, slušajte muziku po izboru svih članova.

Slušajte klasičnu muziku. Zažmurite se i krećite se u ritmu muzike.

Slušajte dečije pesme, pomozite deci da nauče reči i pevajte zajedno.

Izaberite neku pesmicu i objasnite je ostalima ne izgovarajući reči, već mumlajući ili pevušeći la-la-la ili na-na-na. Ostali imaju zadatak da prepoznaju pesmu, uključe se na isti način ili da je pevaju izgovarajući tekst.

Pustite muziku po sponstvenom izboru. Ostali stave povez preko očiju i kada čuju muziku svako na svom papiru treba da crta ono na što ga ta muzika podseća, o čemu razmišlja, kako se oseća dok je sluša. Nakon pet minuta, možete da pogledate crteže i da, ponovo sa povezom, nastavite još pet minuta da crtate.

Brojevi

Pitajte decu da prepoznaju brojeve na ambalaži, u slikovnici, časopisima...

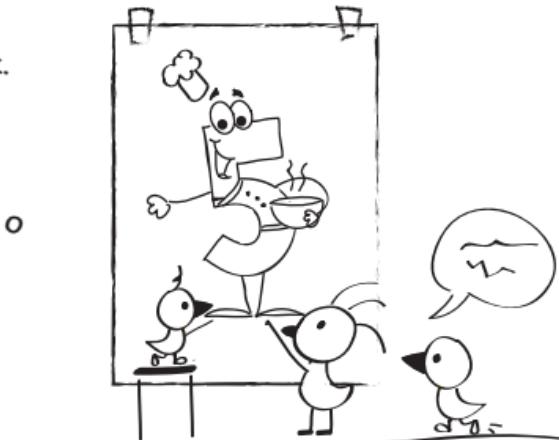
Crtajte brojeve, bojite ih, pravite od plastelina, kameničića, grančica...

Crtajte brojeve kao zanimljive likove, smislite priču o njima...

Brojite delove tela, predmete.

Brojite koliko slova imaju vaša imena. Stanite jedni pored drugih, izgovarajte svoje ime i za svako slovo/glas napravite jedan korak.
Pogledajte ko je najdalje otišao.

Procenjujte koliko ima predmeta (npr. latica na cvetu, cvetova u vazi), zapišite taj broj, a onda izbrojte i uporedite. Razgovarajte o dobijenim rezultatima i procenama.

Društvene igre

Igrajte "Ne ljuti se čoveče".

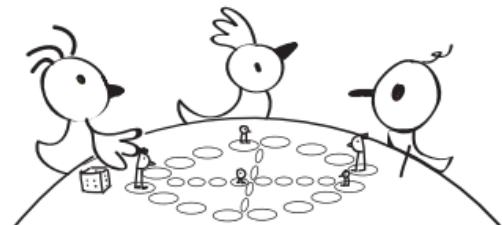
Slaganje slagalice. Možete iseći crteže ili slike iz časopisa na tri, četiri ili više delova.

Možete ih iseći kao puzzle ili kao geometrijske oblike (kvadrati, pravougaonici, trouglovi).

Igrajte se memorije. Kartice sa parovima istih crteža možete i sami napraviti. Nacrtajte tačkice, ili neke druge oblike.

Igrajte domine. Možete i sami da ih napraviti od kartončića.

Igrajte igre kartama, kao što su tablić, Uno...

Pozivamo u goste

Pozovite drugare svoje dece i njihove roditelje na zajedničko druženje.

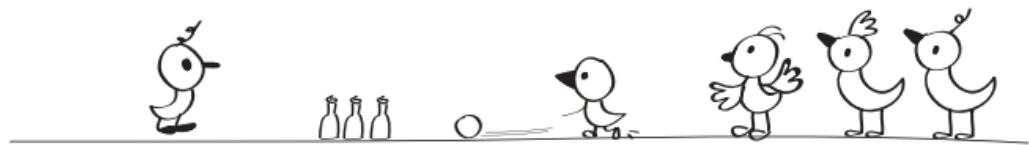
Provedite dan napolju, igrajte zajedno lastiš, fudbal, školice, žmurke, traganje za skrivenim predmetom, pričanja priča o oblacima i sl.

Podelite se u timove i kugljajte (poredajte prazne plastične flaše i naizmenično probajte da ih srušite loptom).

Kviz (osmislite pitanja zajedno, podelite se u timove – jedna porodica čini jedan tim). Pitanja mogu da obuhvataju različite teme.

Pravite zajedno kolače i voćnu salatu.

Razgovarajte o smešnim situacijama iz života.

Čitanje

Odrasli ili starija deca čitaju mlađima slikovnicu ili pričaju priču na osnovu slika. Pojasnite nepoznate reči.

Učite decu da koriste slikovnice, okreću pažljivo listove, razumeju priču na osnovu crteža.

Posetite biblioteku i učlanite decu, uzmite slikovnice ili knjige koje čete im pričati/čitati.

Svet čula

Osluškujte zvuke u kući, prirodi, komšiluku. Razgovarajte sa decom o tome čime slušamo, koji su zvuci glasni, tiki, prijatni, neprijatni.

Posmatrajte predmete i razgovarajte sa decom šta ko vidi. Razgovarajte sa decom o tome čime gledamo, može li vid da nas prevari.

Dodirnite različite predmete, razgovarajte o tome da li su meki, hladni, bockavi. Razgovarajte sa decom o tome čime osećamo dodire.

Isprobajte neki novi recept, napravite sa decom zajedno voćnu salatu ili zdravu užinu. Razgovarajte o raznim ukusima.

Mirišite cveće, voće, povrće, predmete. Razgovarajte o tome čime mirišemo, zašto su mirisi važni, koje volite a koje ne.

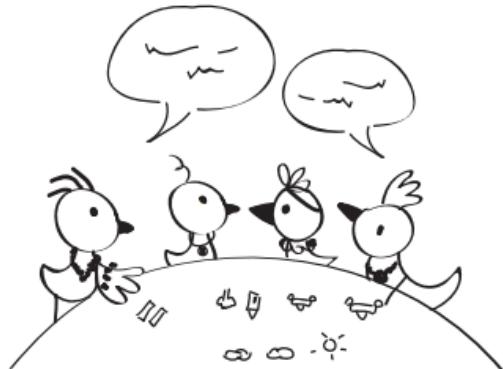
Primjenjena umetnost

Napravite figurice od testa ili plastelina, smislite priču sa njima kao junacima.

Pravite perlice od gline, obojite ih, osušite i nanižite na trake kao ogrlice ili narukvice.

Pravite broševe od komadića kože, tkanine, perlica...

Pravite šarene ukrasne predmete za kuću. Na primer, obojite flaše, tegle ili ih napunite šarenim peskom i kamenčićima.

Pravljenje instrumenata

Razgovarajte o muzičkim instrumentima, gledajte na TV, internetu, u časopisima i slikovnicama.

Slušajte kako zvuči različiti muzički instrumenti, na internetu, TV, isprobajte ih ako ste u mogućnosti.

Napravite instrumente od kartonske i plastične ambalaže, tkanina, prirodnih materijala.

Isprobajte svoje instrumente, kako vam zvuči pojedinačno i kada svirate na njima kao porodični orkestar.

Prostorni odnosi

Učite decu šta je gore, dole, levo, desno – mogu da pokazuju na svom telu, ili predmete u prostoru.

Igrajte se igrice levo – desno: svako zaveže neku traku na svoju desnu ruku (može i leva) i onda naizmenično dajete uputsva šta treba uraditi levom, a šta desnom rukom ili u vezi leve ili desne strane.

Dajte im zadatke, npr. da stave igračku na sto, stanu levo od vas...

Tražite od dece da smišljaju slične zadatke za odrasle.

Igrajte se igre „slanja pokreta u krug“ – jedan član porodice uradi neki pokret, na primer tapše rukama, onaj ko je desno od njega ponavlja taj pokret i tako redom.

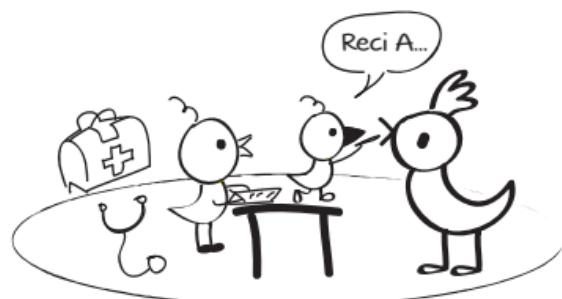
Jedan od vas sakrije predmet negde u sobi dok su ostali van sobe. Kada se vrate u prostoriju počinju potragu za predmetom. Onaj ko ga je sakrio treba da govori blizu ako se neko približi predmetu ili daleko ako se udaljava od predmeta.

Omiljene igre

Igrajte se igara koje deca vole.

Igrajte se pokretnih igara koje deca vole. Igrajte se igara uz muziku, sa kretanjem, različitim pokretima koje deca vole, kao što su vozić, ide maca oko tebe, muzičke stolice...

Igrajte se posete prodavnici, lekaru, školi, pijaci – podelite uloge, koristite potrebne rekvizite, osmislite priču.

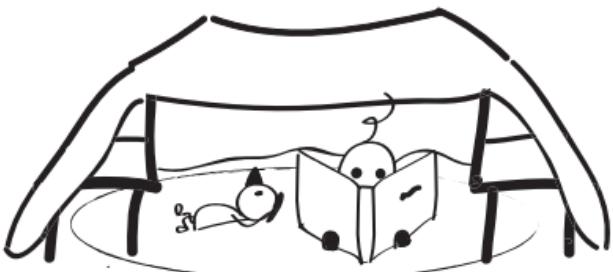

Izgradite kućicu u dvorištu ili u kući

Pripremite grane drveća, napravite šator, deca mogu da sakupe lišće...

U kući možete od stolica i prekrivača da zajedno sa decom napravite kućicu...

Opremite kućicu jastucima, igračkama, slikovnicama. Neka bude njihovo mesto za igranje i maštanje.

Pričanje priča

Ispričajte deci priču, razgovarajte sa njima kako im se dopada, ko su glavni junaci, šta im se događalo...

Deca pričaju priču na osnovu slika ili crteža koje ste pripremili ili su sami nacrtali. Promenite redosled slika pa pričajte priču ispočetka.

Napravite od različitih predmeta grad u kome žive zamišljeni likovi, mogu i lutke ljudi i životinja. Pričajte priče o doživljajima stanovnika tog grada.

Razgovarajte sa decom o tome koje bajke poznaju. Koje su im omiljene i zašto. Da li neku bajku ne vole i zašto. Tražite da prepičaju omiljenu bajku.

Smislite priču o vašoj porodici, omiljenim igračkama, o ljubimcima, o čemu god deca žele.

Upoznajte prirodu

Idite u park i posmatrajte drveće i cveće, poredite ih, učite njihove nazive.

Razgovarajte o životinjama koje deca poznaju, kako se hrane, gde žive. Idite u zoološki vrt ili gledajte na TV, internetu.

Posmatrajte zvezde, njihov raspored, crtajte ih, zamišljajte želju za zvezdu padalicu.

Posadite biljku koju će deca da gaje u saksiji ili u dvorištu, gledajte kako raste i menja se.

Posmatrajte oblake, kako se kreću, razgovarajte o tome na šta vas podsećaju.

Razgovarajte sa decom o ekologiji, zašto je važno da brinemo o prirodi, šta oni mogu da učine.

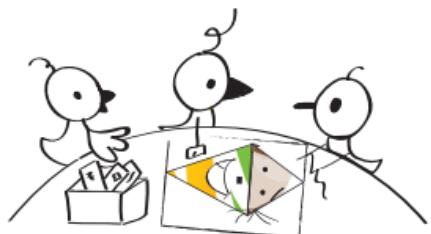

Pravite kolaž

Napravite kolaž od raznobojnih papirića – isecite ih ili iscepkajte i zlepite. Drcnjajte po želji.

Napravite kolaž od krpica.

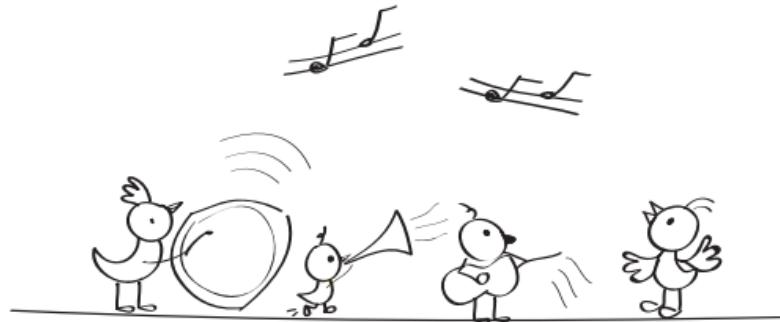
Napravite kolaž od prirodnih materijala. Možete koristiti grančice, listove, latice cveća, kamenčiće, školjke, perje... Možete listove i latice prethodno presovati i osušiti, tako će kolaž duže trajati.

Sviranje

Osnujte porodičnu grupu – svirajte muziku koja se svima dopada, koristeći prave i napravljene instrumente.

Komponujte sami svoju muziku, koristeći prave i napravljene instrumente.

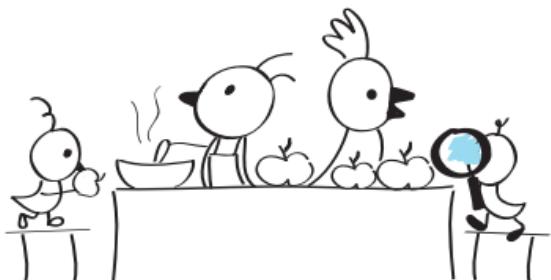
Jabuka

Sakupite više različitih oblika. Opipajte ih, pomirišite, kotrljajte... Razgovarajte o obliku, boji, mirisu jabuka.

Isecite jabuku, brojite delove, poredite da li su delovi jednaki, koji je veći/manji.

Pogledajte seme, razgovarajte o tome kako biljke rastu.

Jedite jabuke, pravite voćnu salatu i kolače sa jabukama. Možete dodati i drugo voće.

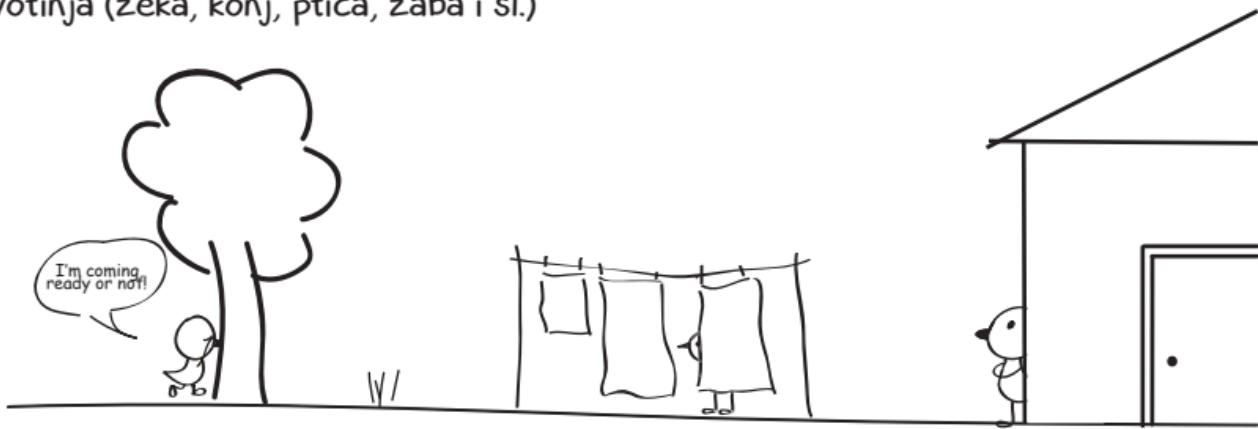

Igre napolju

Igrajte se igara loptom po izboru dece. Naučite ih da hvataju i bacaju loptu.

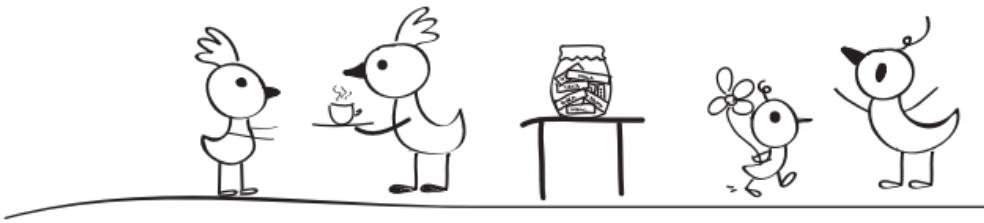
Igrajte žmurke, „ledenog čike“, „pretvori se, pretvori se“ i drugih igara koje deca vole, a igraju se napolju.

Radite vežbe sa decom da razvijaju mišiće ruku, nogu, ramena... Mogu da oponašaju kretanja različitih životinja (zeka, konj, ptica, žaba i sl.)

Lep gest iznenadenja za članove porodice

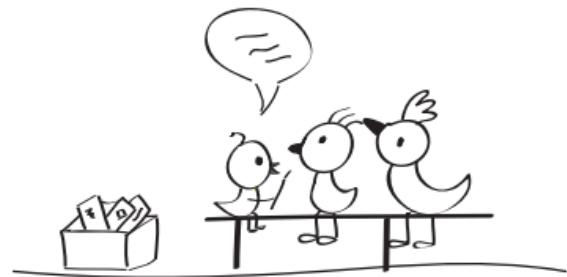
Pripremite ceduljice sa imenima članova porodice, svako izvuče jedno ime.
Zadatak je da smisli i učini nešto lepo za tu osobu.

Pravljenje slikovnice

Napravite porodičnu slikovnicu, ili svako svoju. Osmislite o čemu je slikovica. Korisitite slike, crteže, papire, karton, trake i druge materijale da je napravite.

Napravite kartončice sa različitim crtežima i stavite u kovertu ili kutiju. Svaki igrač izvuče po jednu karticu i smisli priču na osnovu crteža na njima.

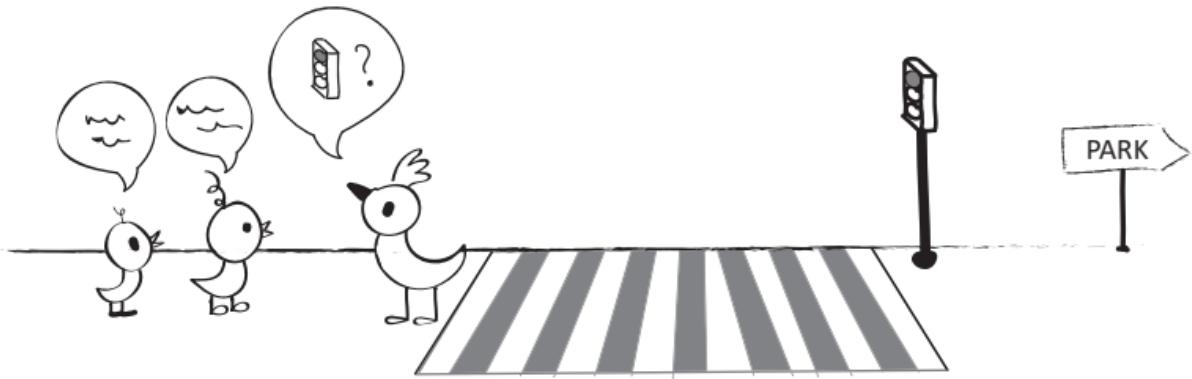

Istraživanje okoline

Prošetajte po okolini i istražujte je.

Otkrijte gde su pešački prelazi, semafori i kako se koriste. Posmatrajte saobraćajne znake, razgovarajte o tome šta znače i zašto su važni.

Odvedite decu na mesto koje volite u svom gradu/selu.

Pravljenje igračaka

Napravite igračku od plastične i kartonske ambalaže.

Napravite igračku od prirodnih materijala. Koristite grančice, semenke, listove, kamenčiće.

Napravite krpenu lutku. Koristite parчиће tkanine, sunđera, dugmiće, trake...

Ples

Plešite tradicionalne plesove sa decom.

Razgovarajte o raznim plesovima, naučite korake nekog plesa sa decom. Igrajte sa decom dok gledate omiljeni muzički spot.

Osmislite koreografiju za porodičnu plesnu grupu na omiljenu muziku.

Izmislite smešni ples, ples ptica, ljuti ples... pustite mašti na volju.

Boje i oblici

Pitajte decu da prepoznaaju koje su boje i kog oblika predmeti u slikovnici, na slici, u kući, dvorištu...

Tražite da pokažu ili sakupe predmete koji imaju dve ili više osobina, npr. crveni okrugli, plavi četvrtasti, mali zeleni kockasti...

Crtajte ili sastavite kuću, životinje, igračke, koristeći geometrijske oblike (krug, kvadrat, pravougaonik, trougao).

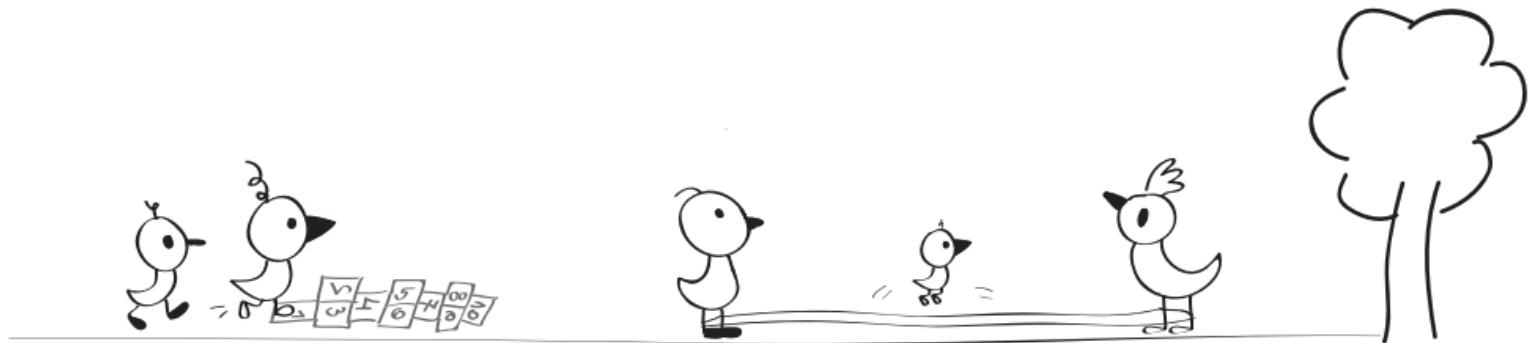

Tradicionalne igre

Igrajte se igara koje su voleli mama i tata kada su bili mali – školice, lastiš ili piljke.

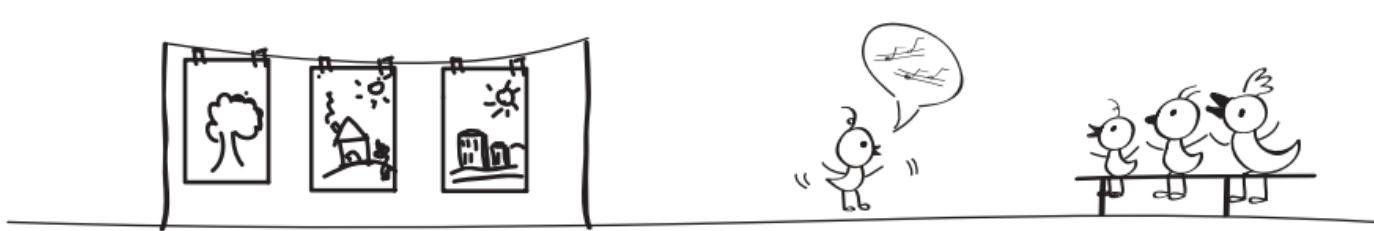
Igrajte se igara koje su voleli baka i deka kada su bili mali.

Igrajte se igre prstima, dlanovima, dodirivanjem lica.

I ja imam talenat

Svaki član porodice prikazuje svoj talent: priča, recituje, glumi, peva, igra, slika, imitira...

Poštovani roditelji,

Prve godine brzo prođu, ali ostavljaju trag za ceo život!

Vi ste prvi i najvažniji vaspitači i učitelji svoje dece!

Podstičite njihov razvoj i učenje.

Uživajte u igri, probudite dete u sebi.

Radost i napredovanje vaše dece biće vam najveća nagrada.

DA VAŠA DECA PORASTU U SREĆNE I USPEŠNE LJUDE:

- * Pokažite im koliko ih volite.
- * Pričajte sa njima, slušajte šta vam govore.
- * Podstičite ih da razmišljaju i istražuju.
- * Učite sa njima i od njih.
- * Ne kažnjavajte ih, recite im šta MOGU, a ne šta NE SMEJU da rade.
- * Budite strpljivi i dosledni.

